

מגילת היוחסין שחודשה

שנת תשמ"א

אל מפת הקריות החסידיות שהקים הרבי ברחבי הארץ נוספת קריה חדשה, מרוחקת פיסית מן הרבי, אך קרובה מאוד לליבו.

ערד תופסת מקום של כבוד ברשימת המ-קומות שהדירור שם מקל על ההורים הכורעים תחת עומס החובות. כאן מחירי הדירות נמוכים במיוחד, כמעט כל אב משפחה מסוגל לממן לילדיו דירה המכבדת את בעליה. לאור ההטבות הניתנות לתושבי ערי הפיתוח הרחובות מן המרכז ושקיבלו תמריצים מיוחדים מן המ-משה.

והרבי, כדרכו, מבקש בקצרה. מרמז כי ברצונו לראות בערד המרוחקת קהילה חסידית חדשה. מביני דבר, בעלי החוש החסידי הרגיש, מיטיבים לקלט במקצת עמך רמזיו של הרבי והם ממהרים למלא את רצונו.

אברכים צעירים — גדוד חיילים נבחרים המה — אשר להט מסירות נפש נשקם כבוד הורים המנונס קידוש ה' מדיהם ואמונת חכמים דגלם מקבלים עידוד רב מן הרבי. הם זוכים לחיזוק וקירוב יוצא דופן ולברכות שהם משאת נפשו של כל יהודי.

בירושלים, בבני ברק, באשדוד, בתל אביב, בארצות אירופה ואמריקה נאורות מזוודות. באזני עשרות אברכים מהדהדת בת-הקול — "לכתך אחרי במדבר" — והם נוסעים ערדה...

והרבי מרבה לבקר בעיר. שוהה בה לעיתים קרובות. מחזק את האברכים ומטעים להם מטעמה של העיר, כמו שהתבטא פעם במאמר ארוך מרעיד לבבות אודות ערד. "ערד, א שארפע מקום האבות הקדושים התהלכו וגרו כאן ועשו מהכל תורה..."

★ ★ ★

אוצר החכמה

בניגוד לציפיות המיסדים קובע הרבי מזוזה מהודרת בערד. והיא הופכת לאבן שואבת, לנאות מדבר, פינת חמד בעולם הרוחני וה-תורני.

לשאלת ראשי העיר: "מה לערד ולחסידים?" מצטט הרבי מדברי רש"י שופטים א' י' אודות ישיבה בערד שכבר היתה לעולמים בזמנו של עתניאל בן קנז...

קשה להם לקלוט. כי דוקא מחסידי גור הידועים בדקדוקם היתרה בהלכות חיים, נשלחו אברכים צעירים לעיר כה חילונית. הם שכחו, כי לקרב קשה נשלחים דוקא טובי הלוחמים...

בערד מוצאים האברכים מרחב מחיה רוחני עצום לאין שיעור, הרבי יחס לערד כוח מיוחד להתעלות והשגת מדרגות. כאן הם באים על סיפוקם בלימוד תורה מעמיק באין מפריע. כשהאוויר הצלול, שלוות המקום ואיכות החיים תורמים רבות לסיפוק זה. הישר מחיקה של

וכו'. הכתובת החיונית ביותר הנחוצה וההכר-חית הקודמת לכל היתה חסרה.

ערד היתה שרויה באפלה על אף כל האורות הססגוניים שנצצו בה, ערד היתה חסרת אויר לנשימה על אף היותה עיר מרפא בעלת מוניטין בעולם כולו בזכות אוירה הצח.

ערד היתה אי-ששמה מוחלט, למרות מי-קומה כנאות מדבר במרחבי הנגב השוממים. הסקר שאמור להיות סוד קיומה, תכלית בנייתה ועתידה בכלל, לא הוזמן. כי הבקיא ביותר במכמני הגיאולוגיה לא ידע אפס קצה מעלתה הרוחנית של האדמה. כי נושא התואר החשוב ביותר בפקולטה לאקלים ומזגי אויר לא הבין בסוד אקלימה הסגולי. הפרופסור המוכשר ביותר למדעי הסוציולוגיה לא הרגיש בצו החברתי הראשון במעלה שערד היתה וקוקה לו ביותר.

בערד התהלכו עשרות אלפי תושבים. אור-חיים רבים שביקרו בה לעיתים קרובות. ולא חשו באוויר רווי הקדושה שלה, אף אחד לא היה מודע למעלותיה הרוחניות המיוחדות

★ ★ ★

והרבי

רק הרבי ידע את סודה הטמיר של העיר, כמו שכל סודות התורה רזין דרזין היו גלויים לפניו.

רק הרבי ידע את סגוליותה ויחודיותה כמו שכל הסגולות הרמזים והטעמים היו ידועים לו.

והרבי, כמו שתמיד היה המחליט, המרמז, המחזק והמוציא מן הכוח אל הפועל, עשה את ערד למציאות שחלומות רבים ואחרים, שתקוות ובעיות אקטואליות מוצאות בה פתרון מופלא ומושלם ביותר.

רוח מדברית של בין הערבים נושבת. בקצה האופק עוטפים ענני הארגמן את גבעות החול.

רועה בודד אוסף את עדריו משקתות המים, והם נעלמים לאיטם אי שם.

עצי שיטה נעים חרישית כשסלעיות לבנות כנף מתכנסות בין בדיהן ללינת לילה.

נוף קדום רווי הוד של מדבר, בו מצאו שנות הסטוריה רבות משמעות ומחות, מרחב טהור וזך, לקבוע משכנם וחותרם על עמינו.

כאן, לא הועם זהרן ע"י האנושות. יד האדם קצרה מלטשטש את יפין העתיק.

ערד... על תלוליות החול הזהובות הללו פסעו לפני שנים רבות אבותינו הקדושים. במקום זה הקים אברהם אבינו את אהלו ונטע את אשלו. כאן חופר יצחק אבינו את בארותיו וכאן הוא מתברך במאה שערים. המאורעות המופלאים מתולדות אבות האומה מתרחשים בחלקת מדבר זו, הקרויה בלשון התורה "גור", שת-ר גומו: ערד.

אלפי השנים מאז ועד הקמת הישוב החדש ערד, לא הערימו אף גרגר אחד של אבק על ניצוצי הקדושה במקום הזה.

כוחות הנגב לא יכלו לערטל את האדמה מטהרתה.

כי אבותינו הקדושים הלכו כאן, והפכו אדמת שממה זו לקרקע של קדושה וטהרה.

שנת תש"כ. ממשלת ישראל מחליטה על הקמת ישוב ציוני חילוני מובהק בנגב הצפוני.

עד אז, לא תוכננה אף עיר בארץ מבחינה ארכיטקטונית וחברתית לפני הקמתה. ממש-רים חשוכים הוזמנו סקרי אקלים, סקרים טר-פוגרפים וגיאולוגים וסקרים סוציולוגים, שהיו את אבן הפינה להתישבות במקום. כעבור זמן מועט עולה ערד על מפת ארץ ישראל. ממזרח לבאר שבע, על רמה בגובה 600 מ' מעל פני הים. עיר נאה מתוכננת להפליא, מן הבנינים הגבוהים, ועד לבתים החד קומתיים. מקוי המים, עד מיקומם המדויק של העצים הנטועים ברחובות. שום פרט לא שונה מתכנית המיתאר, אך הפרט החשוב במיוחד סומן אז בצורה בולטת מאד: "אף מזוזה אחת לא תקבע בעיר".

"זה היה אז מרכיב חשוב לצרכינה החילון-ניים השוטפים — יסוד נחוץ לאורח החיים שהם קיוו לקבוע לה, כמו תנאי חרום לעמידתה בקרב נגד הערים הציוניות "שנפגעו" מהה-תישבות החרדית.

בתדריכי השירות לתושבי העיר ואורחיה הם פרטו בהרחבה את כל הכתובות החשובים והנחוצים בעיר. ביניהם כמובן מרכזי התרבות והאמנות. התיאטרון המקומי. הקונסרבטוריון. בְּיַנִּי המועצה, תחנת המשטרה. אגד, מד"א

מהם העול הכבד בקניית בתים בירושלים או בב"ב.

כמה חשים הכרת טובה חולי האסטמה המבריאים והנופשים הרבים. שבזכות הרבי זכו לשירותי הדת החיוניים בעיר, שלולא קיומם היה נבצר מהם להגיע לעיר.

כמה בעלי תשובה חשים הכרת טובה לרבי שעל ידו זכו להתקרב אל אור התורה והמצוות אם ע"י התגוררותם בעיר ואם ע"י מבצע שבתות.

כמה משפחות אנ"ש חשים הכרת טובה לרבי על שנתן להם את האפשרות לשבת ולעמול בתורה הרחק משאון העיר וטרדותיה. ולהתעלות מעלה בעבודת ה'.

וערד

כמה היא חשה הכרת טובה לרבי על שזכתה להיות לו אכסניה, ועל שגילה את דבר יחודה וסגוליותה...

מסופר בהיות המגיד ממזריטש נער רך בימים פרצה בערה בביתו. מצא בער הקטן את אימו בוכיה. שאל אותה: אמא למה תבכי, הן רק חפצים דוממים כילתה השרפה? ענתה לו: לא עליהם אני מצירה אלא על מגילת היוחסין שהיתה בביתנו והתיחסה עד לדוד המלך.

ענה לה: אמא, אל תבכי. אני אתחיל לך מגילת יוחסין חדשה...

שושלת היוחסין של העיר מתיחסת עד לאבותינו הקדושים. פרצה בערה, הבערות החילונית, וכלתה את מגילת היוחסין של העיר.

עד שבא הרבי זצ"ל וחידש את מגילת היוחסין שתמשיך בעז"ה לתפארת עד בוא נואל צדק בב"א.

בפר' וירא כתיב "ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב, י"ל עפ"י מה שארז"ל מימיהם של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם אברהם זקן ויושב בישיבה כו' דלפי"ז י"ל "בטוב בעיניך שב" אין טוב אלא תורה ואולי שב הרמז שיעשה ישיבה, וזה היה בערד דכתיב ויגר בגרד, ואהכי אמר ליה אבימלך מלכא דערד הנה ארצי לפניך כו', וברש"י איתא: אבל פרעה אמר לו הנה אשתך קח ולך לפי שנתיירא שהמצרים שטופי זמה, מה שאין כן בגרד זה ערד, ולכן אתי שפיר שאמר לו "בטוב בעיניך שב" דבמקום כזה אפשר לגור וללמוד תורה ולהקים ישיבה, גם בפסוק בשופטים איתא ישיבה בערד, כדכתיב ובני קיני כו' וילך וישב את העם, דאיתא ברש"י שהלכו אצל עתניאל בן קנז הוא יעבץ במדבר יהודה אשר בנגב ערד ללמוד תורה, וישב את העם עם התלמידים היושבים לפניו, הוא ביקש מאת הקב"ה שיזמין לו תלמידים הגונים כו' וזימן לו החסידים הללו עכ"ל רש"י.

פרשת חיי שרה תשמ"א - ערד
כשיביר אודות הישיבה שהוקם בערד
אחר סוכות תשמ"א

השפת אמת ז"ל אמר כשלומדים תורה במקום שאין תורה הוי תורה לשמה, כאן בערד שהוא גרד אמר אע"ה לאבימלך רק אין יראת אלקים במקום הזה כו', לכן יש חשיבות כשלומדים כאן תורה בדחילו ור' חימו.

שיחת קודש פר' וירא תשמ"א

ערד, א שארפע מקום, האבות הקדושים התהלכו וגרו כאן, ועשו מהכל תורה, באר בהם אבינו ע"ה כתיב ויסע משם אברהם ארצה הנגב וגו' ויגר בגרד, ובתרגום ירושלמי מפרש גרד: ערד, וכתיב בטוב בעיניך שב, משמע שהמקום היה בבחי' טוב לישוב, ביצחק אבינו ע"ה כתיב וילך יצחק גרד וירא אליו ה' וגו' שכון בארץ, גור בארץ הזאת, ואיתא במדרש שכון בארץ עשה שכונות להקים אותה ולישבה, שכון בארץ שכן השכינה בארץ, ע"כ, גור בארץ שכון בארץ מ'האט גיהייסען דארט זיין, וכתיב וישב יצחק בגרד וגו' ויזרע יצחק בארץ ההוא וגו' ויברכהו ה', זה היה כאן בגרד בערד... וילך יצחק ויחן בנחל גרד וישב שם, גם את הנחל הזה מוצאים כאן בערד בסוף העיר... ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ... ופרינו בארץ בערד (ערד עם האותיות בגימטריא זרע)... כח האבות הק' בערד כל אחד עם מדתו, ו'הרמ"ז אאע"ה מדת החסד, ושם הוי' לימינא דאיהי חסד כאיתא בזוה"ק (ח"ג רכ"א) הרמז שם הוי' ואברהם בגימטריא ער"ד, יצחק אע"ה מדת הגבורה, ואדנ' לג' בורה כדאיתא שם בזוה"ק, הרמז שם אדנ' עם יצחק (עם הכולל) בגימטריא ער"ד, יעקב מדת תפארת ובתפארת אתחברן תריין שמהן הוי' ואדנ' כדאיתא שם בזוה"ק, הרמז ב' השמות עם יעקב בגימטריא ער"ד, יושבי ערד אינם יודעים וואס זיי פארמאנען.

שיחת קודש פר' וירא תש"מ ערד

אוצר החכמה

כמעט כל שעות היממה, מוקמים מועדוני נוער ומיוסדים שעורי תורה, אט אט חשים תושבי העיר החילונים בהשפעה הברוכה והתועלתית של המשפחות החסידיות.

והם נמשכים כאל מגנט. אל האור...

★ ★ ★

ד' תמוז תשנ"ב
הרבי נסתלק ל'שמי רום.

אבל כבד עוטף את כל שכבות הציבור בארץ ובתפוצות. תושבים חילונים רבים מלויים במבטי כאב וצער את האוטובוסים המלאים חסידים, ושאר יהודים מחלקי העם, הנוסעים לירושלים ללוות את הצדיק אל הר הזיתים.

הם הכירו אותו, בודאי, רבים מהם זכו לראותו מהלך בעיר. זכו להגות מאור קדושתו. ואף להתברך. עתה באה לידי ביטוי ביתר עוצמה תחושת הכרת הטובה לרבי. כמה חשים הכרת טובה הורים רבים שהוסר

ישיבה, מחיקו של סמינר הם מגיעים ומישמים כל סעיף כל סיכום ומבחן בשעורי היהדות ושיחות המוסר שלמדו שם.

כאן, בעיר הזו, באים לידי ביטוי מעשי כל ההרצאות הרבות על כיבוד הורים, קידוש ה', אמונת חכמים ומסירות נפש. כאן הם עושים את שעורי הבית האמיתיים. בצלילות ובישוב דעת, בעצמאות ובגרות נפשית, ובעידוד על כל צעד ושעל מהרבי בונים את ביתם בהתאם לשליחות החשובה בעיר זו.

דבר הרבי מוקמים בערד מוסדות תורה לתפארת: ישיבה, כוללי אברכים, תלמוד תורה והם נעשים למבצרי יהדות לבארות מים חיים המרוים כל נפש יהודית צמאה.

כל בית חסידי הופך למגדלור המקרין אור בהיר החוצה. החסידים אשר התקבלו תחילה בחשש גלוי ואף בלעג נעשים למקור הערצה, אילוף בינה הערכה ואף... קנאה.

הרבי קורא לפעול כיתר שאת בקרוב רחוקים. נפתחת מדרשה לבעלי תשובה הפועלת